

MILOVATI BUDEŠ BLIŽNÍHO SVÉHO JAKO SÁM SEBE

Kázání ze soboty 12.11.2016 – br. Michal Balcar

Úvod

Dovolte mi jednu poznámku na okraj k zásadní události tohoto týdne, a sice zvolení Donalda Trumpa americkým prezidentem. Plně respektuji názor některých z vás, že Trump bude výborný prezident a doufám, že máte pravdu. To, co mě znepokojuje je jiná věc. Trump je totiž jen dalším z řady vrcholných politiků, kteří trpí velkou sebeláskou. Narcistní poruchou osobnosti, jak by řekla Martina. Je logické, že tyto posty přitahují podobně nastavené lidi, ale současně je znepokojující, že je my voliči vybíráme jako své politické reprezentanty. Zvláště z křesťanského pohledu je přece sebeláska zavrheníhodná! Nebo není? Může křesťan milovat sám sebe? (Ne úplně obratný oslí můstek, já vím :-))

Tu vystoupil jeden zákoník a zkoušel ho: „Mistře, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?“ Ježíš mu odpověděl: „Co je psáno v Zákoně? Jak to tam čteš?“ On mu řekl: „Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, celou svou duší, celou svou silou a celou svou myslí“ a „miluj svého bližního jako sám sebe.“ Ježíš mu řekl: „Správně jsi odpověděl. To činí a budeš živ.“ (Lk 10,25-28)

Miluj ... jako sám sebe

Dnes navazujeme na minulý týden a své přemýšlení zaměříme na druhé největší přikázání, tedy přikázání lásky k bližnímu. Ta je svou povahou jiná, než je láska k Bohu. Lidi máme milovat jinak než Boha. Bůh je milován bez zábran a bez hranic. Láska k bližním svou hranici má. Tou je láska k nám samotným. Křesťanství ji nerado vyzdvihuje, ale i ona je součástí přikázání. Člověk zdravě a zrale milující musí nejprve přijímat sám sebe a pak teprve může milovat druhé. Druhé máme milovat přesně tak, jako milujeme sebe. Ne víc, ne méně.

Naneštěstí většina z nás spadá do jedné ze dvou kategorií. Buď milujeme sebe víc, než ty druhé a nebo milujeme druhé více než sebe. Té první variantě se říká sobectví, druhé pak opičí láska. Pokud mi odpustíte jistou generalizaci, dovolil bych si tvrdit, že první hrozí spíše mužům, zatímco druhá ženám. V extrémní podobě se jedná právě o narcismus a na opačném pólu o manipulativní, pasivně agresivní citové vydírání, které je spíše parodií na lásku.

Naším úkolem je nacházet rovnováhu. Nejen ve vztazích, ale hlavně ve vztazích. Ty budou zdravé pouze a tehdy, když budou vyvážené. Jenže jak říkal s oblibou Martin Luther: “Křesťan je jako opilý sedlák jedoucí na oslu. Vždycky na jednu stranu spadne.” I my padáme, to nás ovšem nezbavuje zodpovědnosti vyrovnanost hledat.

Miluj bližního...

Jenže, kdo je můj bližní? Tohle těžké přikázání je možné přece jen trochu zlehčit, pokud správně definujeme, koho máme vlastně milovat. A přesně o to se pokoušeli i Ježíšovi současníci. Nezahlížejme na ně, vždyť děláme to samé! I nám připadá, že milovat lidi milé a příjemné je realizovatelné, a proto nesmíme kategorii bližního příliš rozšiřovat. Jenže rozšiřují ji už i Tóra i Ježíš.

Ve stejné kapitole knihy Leviticus, z níž Ježíš cituje, je uvedeno toto přikázání ještě jednou. *Ten, kdo bude s vámi přebývat jako host, bude vám jako domorodec mezi vámi. Budeš ho milovat jako sebe samého, protože i vy jste byli hosty v zemi egyptské. Já jsem Hospodin, váš Bůh. (Lv 19,34).* Stejná formulace, ale jiný předmět. Bližní je zde také ten, kdo je mezi vámi

jako host.

Podobně celou věc komplikuje i Ježíš. Ten vzápětí poté, co identifikuje největší přikázání vypráví podobenství o milosrdném Samařanovi, aby vysvětlil, co znamená chovat se jako bližní. Že bližní je někdo, kdo může být jiné národnosti (třeba i takové, která je mi protivná), koho neznám, ale kdo se náhodně ocitl v mé blízkosti. Láska k bližnímu není všeobjímající rozbředlá láska k celému světu. Je to láska k tomu, kdo je v tuto chvíli v mé blízkosti, jak fyzické tak vztahové.

Jak na to?

Jenže jak obě přikázání naplnit? Tuto klíčovou otázku jsme si kladli již minulou sobotu. Dovolte mi celý princip ilustrovat takto: moji rodiče mají chatu v Českém Švýcarsku, v nejkrásnějším místě České republiky. Pod okapem, který vede ze střechy chaty, jsou dva sudy. Ty sudy jsou spojeny malou hadičkou umístěnou téměř u dna. Voda z okapu stéká pouze do jednoho ze sudů, přesto je v obou stejně vody. Já vím, středoškolská fyzika! Jedná se o princip spojených nádob. A přesně na tomto principu funguje i naše schopnost milovat. Nejprve do nás musí stékat odněkud shůry Boží láska. Ta sytí naši lásku k sobě samým a také naši lásku k bližním. Nějakou vodu v sudech mám přirozeně. Všichni jsme schopni milovat. Potíž je, že když voda nedotéká, začíná se v sudu kazit a tak je to i s naší láskou. Nechme se tedy hlavně a nejvíc, milovat Hospodinem!